

Praksis vedrørende restanceinddrivelse og depositumstillelse

Dato: 26.08.2004 • Journalnr.: 3/1307-0300-0024/bl

RESUMÉ

1. I nærværende notat er søgt redegjort for de retningslinier, som de tidligere energiprisudvalg (Gas- og varmeprisudvalget og Elprisudvalget) og Monopolankenævnet/Konkurrenceankenævnet gennem en lang række konkrete afgørelser har fastlagt vedrørende *restanceinddrivelse* og *depositumstillelse* og de dertil knyttede problemstillinger, frem til Energitilsynets etablering den 1. januar 2000.

2. I notatet er desuden omtalt Energitilsynets og Energiklagenævnets behandling vedrørende det berørte område.

3. Med egentlig *depositumstillelse* fra forbrugerens side - gennem indbetaling af et kontant beløb til forsyningsvirksomheden - sidestilles garanti eller indeståelse fra et pengeinstitut, eller tilkendegivelse fra den lokale kommunes sociale forvaltning om at ville betale for kundens forbrug fremover, det vil sige enhver anden ligeværdig "sikkerhedsstillelse", der giver forsyningsikkerheden den samme sikring mod at lide tab ved fremtidig levering af energi til den pågældende aftager.

4. Er der stillet depositum eller anden form for betryggende sikkerhed, vil det være urimeligt, om forsyningsvirksomheden nægter at levere, og kunden har krav på levering, men der skal fortsat løbende indbetales sædvanlige a conto betalinger.

5. Ligeledes må en kunde være berettiget til at få leveret energi mod *kontant* betaling - hvilket ikke er ensbetydende med depositum- eller anden sikkerhedsstillelse.

6. I denne forbindelse kan nævnes en af det tidligere Priskontrolråd i **1952** truffet afgørelse, hvorefter en bestemmelse i leveringsbestemmelserne for "Centralforeningen af Autoreperatører i Danmark" stred mod et i den dagældende prislov indholdt forbud mod bestemmelser, der kunne antages at medføre urimelige priser eller forretningsbetingelser. Ifølge leveringsbestemmelserne måtte en kunde, der var indberettiget til foreningen for manglende betaling, ikke betjenes af andre medlemmer af foreningen end det medlem, der havde indberettet den pågældende.

SEKRETARIATET FOR
ENERGITILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@energitilsynet.dk
www.energitilsynet.dk

Priskontrolrådet fandt at "en sådan ordning ville afskære en billist fra at få foretaget en nødvendig reparation hos nærmeste autoreparatør, uanset hvor lille en reparation det drejede sig om og *uanset om han betalte kontant*, ligesom ordningen i givet fald ville kunne hindre en person i at udøve sit erhverv, for eksempel som vognmand, indtil de fornødne skridt til gældens afvikling var taget".

7. Endvidere kan nævnes en af det tidligere Monopoltilsyn i **1957** truffet afgørelse, hvorefter Monopoltilsynet greb ind overfor en aftale, der etablerede fuldstændig leveringsnægtelse fra samtlige mælkevogne og mælkeudsalg inden for et "forsyningsområde" over for kunder, der ikke overholdt nærmere fastsatte betalingsfrister, indtil det skyldige beløb var betalt, eller der var truffet en ordning om afdragsvis betaling. Monopoltilsynet fordrerede aftalen ændret "således, at kunder, der ikke overholdt de fastsatte betalingsregler, dog fik ret til *mod kontant betaling* at få varer leveret fra en hvilket som helst af aftaledeltagerne, idet rådet ikke fandt at kunne tolerere, at der blev iværksat kollektiv leveringsstandsning for en i forbruget så betydende vare som mælk"

8. På baggrund af en række drøftelser i de to energiprisudvalg blev i maj **1982** udsendt en cirkulæreskrivelse til samtlige energiforsyningsvirksomheder vedrørende "Vejledende retningslinier for forsyningsvirksomheders restanceindrivelse".

9. Vejledningen var udarbejdet af Danske Elværkers Forening og Kommunernes Landsforening efter drøftelse med bl.a. Danske Fjernvarmeværkers Forening og Komgas, og blev taget til efterretning af energiprisudvalgene i 1982.

10. Restanceinddrivelsesreglerne var ens for Varmeforsyningsloven og Elforsyningsloven, og ved udarbejdelsen i 1982 blev der af energiprisudvalgene lagt afgørende vægt på, at der var ensartede regler for alle tre energiformer.

11. I forbindelse med at Gas- og varmeprisudvalget i 1982 efter afstemning tog et forslag om retsanceinddrivelsesregler fra **DEF** til efterretning, knyttede udvalget en række bemærkninger og anbefalinger til regelsættet:

12. Afbrydelse af forsyningen kan ikke anvendes som middel til inddrivelse af restancer, idet aftagere altid skal kunne sikre sig fortsatte leverancer ved at stille sikkerhed for betalingen..

13. Regelsættet giver i sin helhed et rimeligt betalingssystem med nogenlunde klare beskrivelser af selskabernes og forbrugernes rettigheder og forpligtelser.

14. Retningslinierne er generelt udtryk for minimumsregler, og tager navnlig sigte på forholdene over for de mindre forbrugere.

15. Senest i forbindelse med udsendelsen af rykkerskrivelse skal der gives meddelelse til aftagerne om, at restanceinddrivelsen følger en nærmere fastlagt procedure, og at nærmere beskrivelse heraf kan fås ved henvendelse til forsyningsvirksomheden.

16. Der skal taget hensyn til sociale tilfælde, eventuelt således, at, socialforvaltningen underrettes, hvis selskabet er bekendt hermed og selskaberne skal være opmærksomme på særlige problemer omkring liv, helbred og ejendom og undgå at lukke, hvor det kunne give anledning til urimelig fare, og der bør ikke afbrydes op til weekender, højtider m.v., især ikke, hvis der ikke er mulighed for hurtig genoplukning.
17. Lukning må ikke bruges som inkassomiddel, og der må ikke lukkes, hvis der foreligger indvendinger mod beløbets opgørelse, men i konkrete tilfælde kan der dog også tages hensyn til, om indsigelser er fremsat i rimelig tid.
18. Reglerne for forsyningsvirksomhedernes fremgangsmåde ved restanceinddrivelse er ikke ufravigelige og udvalgene har ikke godkendt det regelsæt, organisationerne har udformet, men kun taget regelsættet til efterretning.
19. Dansk Energi (tidlige Danske Elværkers Forening) har i **1998** udsendt "Vejledning om tabsbegrænsning, inddrivelse af restancer, gebyrer og morarenter".
20. Under "Meddelelser fra direktøren" blev Elprisudvalget den 8. juni 1998 orienteret om, at sekretariatet den 29. april 1998 havde taget nævnte vejledning til efterretning med nærmere angivne bemærkninger.
21. Danske Fjernvarmeværkers Forening har ligeledes ny vejledning vedrørende restanceinddrivelse og depositumstillelse under udarbejdelse.
22. Så vidt vides, har der ikke været samarbejde mellem de to interesseorganisationer vedrørende vejledningernes reviderede indhold. DFF har givet udtryk for, at den nye vejledning blot er en ajourføring og uddybning af den allerede eksisterende vejledning.
23. Dette notat er udarbejdet primært for at belyse de tidligere energiprisudvalgs praksis, men også *dels* fordi de to interesseorganisationer Dansk Energi og Danske Fjernvarmeværkers Forening (formentlig ikke følger de samme retningslinier i forbindelse med restanceinddrivelse *dels* fordi sekretariatet senest har modtaget et større antal konkrete klager på baggrund af ændringer i elforsyningsselskabet NESAs administration af vejledningen.
24. I sagsfremstillingen er redegjort for Energitilsynets seneste behandlinger af NESAs restanceinddrivelsesregler samt for Energiklagenævnets holdning i konkrete sag.
25. I vurderingsafsnittet er knyttet bemærkninger til nogle af de afgørelser, der er nævnt i sagsfremstillingens summariske opstilling over de tidligere energiprisudvalgs praksis.
26. Notatet er undtagelsesvis ikke udarbejdet alene med henblik på at forelægge en konkret problemstilling for Energitilsynet, men notatet er tillige på sigt tænkt som et arbejdsredskab for Tilsynets sekretariat.

27. Det nugældende lovgrundlag med paragrafangivelse er anført i sagsfremstillingen.

28. Spørgsmålet om hvilke rettighedshavere, der kan iværksætte en rykkerprocedure med eventuel afbrydelse af forsyningen til forbrugerens ejendom og/eller krav om depositumstillelse, er tæt forbundet med spørgsmålet om hvem, der er berettiget til at fremsætte et regningskrav mod forbrugere.

29. Den, der er berettiget til at fremsætte krav om betaling for varme eller elleverancer, må som udgangspunkt også være berettiget til at iværksætte rykkerproceduren i overensstemmelse med de vejledende retningslinier i tilfælde af, at betalingen udebliver, dog med den modifikation, at et handelselskab ikke vil være berettiget til at anvende de tiltrådte restanceinddrivelsesregler for betalingskrav, der alene vedrører handelselskabets egne aftaler.

30. Et selvstændigt notat om "Regningsudskrivning/ Regningsudformning" er under udarbejdelse.

AFGØRELSE

31. **Energitilsynet vedtog** at tilkendegive,

32. **at** Energitilsynet fortsat vil vurdere konkrete henvendelser fra forbrugere eller værker vedrørende retsanceinddrivelse og depositumstillelse og de dertil knyttede problemstillinger, men at Tilsynet ikke finder grundlag for at ændre de hidtil fastlagte retningslinier vedrørende retsanceinddrivelse og depositumstillelse,

33. **at** interesseorganisationernes vejledninger vedrørende restanceinddrivelse og depositumstillelse gennem et samarbejde må koordineres således, at der som udgangspunkt anvendes ens retningslinier for alle tre energiformer, medmindre der foreligger konkrete forhold, der kan begrunde eventuelle forskelligheder,

34. **at** restanceinddrivelsesreglerne kun kan anvendes af de forsyningsselskaber, hvis aktiviteter er reguleret af henholdsvis varmforsyningsloven, elforsyningsloven, og lov om naturgasforsyning og således at energihandelsvirksomheder ikke kan anvende de tiltrådte restanceinddrivelsesregler for betalingskrav, der alene hviler på handelsvirksomhedernes egne aftaler.

SAGSFREMSTILLING

INDLEDNING

35. Energiprisudvalgene og Monopolankenævnet/ Konkurrenceankenævnet, har adskillige gange behandlet spørgsmålet om hvorledes, en forsyningsvirksomhed skal forholde sig i forbindelse med restanceinddrivelse og krav om depositumstil-
lelse.

36. Endvidere har Energitilsynet og Energiklagenævnet bedømt konkrete sager vedrørende Restanceinddrivelse etc.

37. Sagsfremstillingen indeholder, foruden lovgrundlaget og redegørelse for Energitilsynets senere behandling af NESA's restanceinddrivelsesregler samt Energiklagenævnets behandling af problemstillingen, en summarisk opstilling af vedtagelser og direktørberetninger fra de tidligere energiprisudvalg, samt af ankenævnskendelser og klagenævnsafgørelser, men indeholder ikke en sædvanlig gennemgang af et konkret faktisk hændelsesforløb.

38. Grundmaterialet er hentet fra referaterne fra energiprisudvalgenes møder.

NUGÆLDENDE LOVGRUNDLAG

39. Grundlaget i den *nugældende* energilovgivning for bedømmelsen af, om der kan iværksættes restanceinddrivelse og kræves sikkerhedsstillelse, er følgende:

Varmeforsyningsloven:

- § 20, stk. 1 Inden for de i § 20 a nævnte indtægtsrammer kan kollektive varmforsy-
ningsvirksomheder, kraftvarmeværker med en eleffekt over 25 MW samt geotermiske
priserne for levering til det indenlandske marked af opvarmet vand, damp
naturgas indregne nødvendige udgifter til energi lønninger og andre drifts-
forskning, administration og salg, omkostninger som følge af pålagte af-
samt finansieringsudgifter ved fremmedkapital og underskud fra tidligere
forbindelse med etablering af væsentlig udbygning af forsyningsnettet
7 og § 20 b.
- § 20, stk. 2 Efter regler fastsat af miljø- og energiministeren kan der endvidere ind-
regnes driftsmæssige afskrivninger og med det i § 21 nævnte Energitil-
syns tiltræden henlæggelser til nyinvesteringer og forrentning af ind-
skudskapital.
- § 21, stk. 1 Tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser, for de § 20 og § 20
b omfattede ydelser skal med angivelsen af grundlaget herfor anmeldes
til et af miljø- og energiministeren nedsat tilsyn (Energitilsynet) efter
regler fastsat af tilsynet.
- § 21, stk. 3 Tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser, der ikke er anmeldt
som foreskrevet efter stk. 1, er ugyldige.

§ 21, stk. 4, Finder energitilsynet, at tariffer, omkostningsfordeling eller andre betingelser er urimelige eller i strid med bestemmelserne i §§ 20, 20 a eller 20 b eller regler udstedt i henhold til loven, giver tilsynet, såfremt forholdet ikke gennem forhandling kan bringes til ophør, pålæg om ændring af tariffer, omkostningsfordeling eller betingelser.

§ 21, stk. 5, Såfremt tariffer, omkostningsfordeling eller andre betingelser må antages at medføre en i samfundsmæssig henseende uøkonomisk anvendelse af energi, kan tilsynet efter forhandling som nævnt i stk. 4 give pålæg om ændring af tariffer, omkostningsfordeling eller betingelser.

§ 21, stk. 6, Bestemmelserne i stk. 1-5 finder tilsvarende anvendelse for vedtægtsbestemmelser i forbrugerejede forsyningsvirksomheder.

Elforsyningsloven:

§ 6, stk. 3, Kollektive elforsyningsvirksomheder, skal stille deres ydelser til rådighed for forbrugerne på gennemsigtige, objektive, rimelige og ensartede vilkår.

§ 69, stk. 1, Priserne for ydelser fra de kollektive elforsyningsvirksomheder fastsættes under hensyn til virksomhedernes omkostninger til indkøb af energi, lønninger, tjenesteydelser, administration, vedligeholdelse, andre driftsomkostninger og af afskrivninger ved forrentning af kapital. Ved fastsættelsen af priserne tages desuden hensyn til udgifter, som afholdes som følge af, at virksomhederne hæfter for gældsforpligtelser i medfør af § 46, stk. 3, eller for andre elforsyningsvirksomheders gældsforpligtelser stiftet inden lovens ikrafttræden.

§ 73, De kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter §§ 69-72 skal ske efter rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier i forhold til, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til.

§ 76, stk. 1, 1, De kollektive elforsyningsvirksomheder skal til Energitilsynet anmelde priser, tariffer og betingelser, der omfattes af bevillingerne, samt grundlaget for fastsættelsen af disse, herunder leveringsaftaler efter Energitilsynets nærmere bestemmelser.

§ 77, stk. 1, Hvis Energitilsynet finder, at priser og leveringsbetingelser må anses for at være i strid med bestemmelser i denne lov, kan tilsynet give pålæg om ændring af priser og betingelser

40.

§ 77, stk. 4 Energitilsynet kan træffe bestemmelse om, at en kollektiv elforsyningsvirksomhed skal ændre forbrugerpriserne, hvis virksomheden har foretaget en disposition, der ikke kan anses for rimelig for forbrugerne. Energitilsynet kan herunder bestemme, at virksomheden i nærmere angivet omfang skal anvende et overskud til ændring af priserne.

ENERGITILSYNETS BEHANDLINGER AF NESA'S RETSANCEINDDRIVELSESR

41. Den **21. januar 2002** behandlede tilsynet NESA's anmeldelse af depositumsregler.

42. NESA A/S havde til Tilsynet anmeldt "Interne retningslinier for kundeforhold, hvor selskabet opkræver depositum", hvoraf fremgik, efter hvilke regler selskabet opkrævede depositum.

43. I henhold til praksis, afstukket af de tidligere Energiprisudvalg samt Monopol- og Konkurrenceankenævnet kan en forsyningsvirksomhed stilles krav om depositum som sikkerhed for fremtidig levering, såfremt der er en nærliggende risiko for, at selskabet uden denne sikkerhed ville lide yderligere tab ved fortsat levering til kunden, og der skal af selskabet i hvert enkelt tilfælde foretages en konkret vurdering af denne risiko.

44. Desuden skal forbrugeren umiddelbart forud for kravets fremsættelse gentagne gange væsentligt har overskredet den almindelige betalingsfrist.

45. **Energitilsynet vedtog**, at de af NESA A/S anmeldte retningslinier måtte anses for urimelige i henhold til elforsyningslovens § 77, stk. 1, jf. § 6, stk. 3, og sekretariatet blev bemyndiget til at optage forhandlinger med NESA om ændring af bestemmelserne, så disse blev bragt i overensstemmelse med den af ankenævnene fastlagte praksis og til, hvis forhandlinger ikke førte til noget resultat, at meddele pålæg om ophævelse og ændring af bestemmelserne.

46. **Energitilsynet vedtog endvidere**, at en frist på 30 dage til fremskaffelse af depositum måtte anses for urimelig kort, jf. elforsyningslovens § 77, stk. 1, jf. § 6, stk. 3, at en frist på mindst 2 måneder ikke kunne anses for urimelig, og at bemyndige sekretariatet til at forhandle om forlængelse af fristen, og til hvis forhandlingerne ikke gav resultat, at meddele pålæg om ændring af fristen til minimum 2 måneder.

47. **Endelig vedtog Energitilsynet**, at såfremt en forbruger i et år havde betalt rettidigt, skulle depositumsbeløbet som hovedregel tilbagebetales, at en eventuel kreditanmærkning, som ikke beroede på kundeforholdet mellem NESA og forbrugeren som hovedregel ikke kunne begrunde, at beløbet ikke blev tilbagebetalt, jf. elforsyningslovens § 77, stk. 1, jf. § 6, stk. 3, at bemyndige sekretariatet til at optage forhandlinger om ændring af bestemmelsen og såfremt forhandlingerne ikke fører til noget resultat at meddele pålæg om ændring af bestemmelsen.

48. Den **17. juni 2002** behandlede tilsynet igen NESAs anmeldelse af depositumsregler:

49. Reglerne var anmeldt til Tilsynet den 6. december 2001 og benævnt "Interne retningslinier for kundeforhold, hvor selskabet opkræver depositum".

50. Baggrunden for Tilsynets behandling af reglerne var, at Tilsynet i vinteren 2001/ 2002 havde modtaget talrige telefoniske og skriftlige henvendelser fra kunder, overfor hvem NESAs havde stillet krav om depositum.

51. **Energitilsynet vedtog** at tage ændrede depositumsregler til efterretning, men Tilsynet vil fortsat kunne gribe ind, jf. elforsyningslovens § 77, stk. 1. jf. § 6, stk. 3, hvis reglerne havde urimelige virkninger.

52. Tilsynet fandt det ikke urimeligt, jf. elforsyningslovens § 77, stk. 1, jf. § 6, stk. 3, såfremt NESAs overfor kunder, der p.g.a. dårligt betalingsmønster stod umiddelbart foran krav om depositum, i inkassomeddelelsen oplyste, at der ved fortsat manglende betaling ville blive stillet krav om depositum, og at betalingsfristen for et eventuelt depositumskrav løb fra inkassomeddelelsens dato, såfremt størrelsen af det eventuelle depositumskrav i øvrigt også fremgik.

53. Den **19. marts 2002** blev under meddelelser fra sekretariatet omtalt to sager vedrørende krav om depositumstillelse fra NESAs side - sekretariatsafgørelser som Tilsynet tog til efterretning:

- A Sekretariat havde den 22. januar 2002 truffet afgørelse i en sag, hvor to forklagerne havde klaget over krav om betaling af depositum for elforsyning. Sekretariatets afgørelse var baseret på gangspunkt i tilsynets vedtagelse den 21. januar 2002 vedrørende NESAs retningslinier. Forbrugerne havde i en meget lang periode altid betalt for sent, de var ikke i rettidig forudsigt for depositumkravet, og de havde anmeldt fremtidige betalinger til betalingsfristen. Sekretariatet havde lagt til grund, at krav om betaling af depositum måtte forudsigt forinden var sket gentagne væsentlige overskridelser af den almindelige forudsigt havde i 2001 syv gange modtaget rykkerskrivelser og havde fire gange modtaget meddelelse. Den seneste inkassomeddelelse havde betalingsfrist den 12. november 2001 ; således umiddelbart forud for kravet om depositum den 6. november 2001 ; væsentlige overskridelser af de fastsatte betalingsfrister. Klagerne måtte anse sig som i restance siden den 8. oktober 2001, idet inkassomeddelelsen med betalingsfrist den 8. oktober 2001 vedrørte en regning med betalingsfrist den 8. oktober 2001. Tilmelding til PI om rettidig betaling, idet pengeinstitutterne ikke foretager betaling, hvis pengene ikke er på kontoen. Sekretariatet havde ikke rettet indvendinger imod kravet om depositumlovens § 77, stk. 1, jf. § 6, stk. 3. Afgørelsen var indbragt for Energiklagenævnet, der endnu ikke har truffet afgørelse.

- B Sekretariatet havde den 25. januar 2002 truffet afgørelse i en sag, hvor en forbruger fra Birkerød havde klaget over krav om depositum for fortsat elforsyning. Sekretariatets afgørelse tog udgangspunkt i tilsynets vedtagelse den 21. januar 2002 vedrørende NESAs regler om depositum. Klageren havde i 2000 og 2001 i alt ni gange modtaget rykkerskrivelser og tre gange modtaget inkassomeddelelser. Den seneste inkassomeddelelse havde betalingsfrist den 12. november 2001, og der var sket væsentlige overskridelser af fastsatte betalingsfrister gentagne gange umiddelbart forud for kravet om depositum den 10. november 2001.
- Sekretariatet fandt ikke krav om depositum urimeligt, jf. elforsyningslovens § 77, stk. 1, jf. § 6, stk. 2.
- Afgørelsen var indbragt for Energiklagenævnet, der endnu ikke har truffet afgørelse.

ENERGIKLAGENÆVNETS TIDLIGERE BEHANDLING

54. Energiklagenævnet har i et par tilfælde behandlet spørgsmål vedrørende restanceinddrivelse/ depositumstillelse/ afbrydelse.

Der er grund til at fremhæve nævnets afgørelse af 12. september 2001 vedrørende **SEAS**, hvor det blev understreget at der skal gives forbrugeren en mulighed for at afværge forsyningsafbrydelse ved enten at dokumentere det skyldige beløbs betaling eller ved at stille sikkerhed for betaling af fremtidigt forbrug. Nævnet fandt det urimeligt at SEAS i forbindelse med et uvarslet fremmøde på forbrugsstedet umiddelbart foretog afbrydelse, uanset at forbrugeren i forbindelse med en indgået betalingsordning var gjort bekendt med en sådan mulig konsekvens af misligholdelse. Dermed afskar SEAS reelt klageren fra forinden afbrydelsen enten at dokumentere det skyldige beløbs betaling eller at stille sikkerhed for betaling af fremtidigt forbrug, uagtet det var meddelt forbrugeren, at forsyningen ville blive afbrudt, medmindre betaling skete eller der blev stillet sikkerhed. Forsyningsafbrydelse må anses for et alvorligt indgreb på grund af de potentielle konsekvenser heraf, og formålet med de afstukne retningslinierne er blandt andet at give forbrugeren en reel mulighed for at forbygge forsyningsafbrydelse. Afgørelsen må opfattes således at forsyningsvirksomheden, på hvert enkelt trin i rykkerproceduren skal understrege overfor forbrugeren, at manglende betaling kan indebære afbrydelse af forsyningen. Det er ikke tilstrækkeligt, at forbrugeren på et eller andet tidligt tidspunkt er blevet orienteret om, at manglende betaling kan indebære afbrydelse.

55. En af Klagenævnet samme dag truffet afgørelsen vedrørende **Midtjysk Elforsyning** bekræfter ligeledes, at forsyningsafbrydelse skal særskilt varsles
Energiprisudvalgenes tidligere behandlinger

56. Oplistingen er sket på grundlag af de referater, der er udarbejdet fra energiprisudvalgenes møder fra tidernes morgen og frem til Energitilsynets overtagelse af kompetencerne pr. 1. januar 2000.

PRAKSIS

57. Efter gennemsyn af møde referaterne vedrørende udvalgsvedtagelser, direktørmeddelelser og ankekendelser, kan følgende stærkt koncentrerede og summariske praksis udledes:

58. *[bemærkninger tilføjet i [] er udtryk for sekretariatets efterfølgende uddybning]*

A CONTO

59. Acontobetaling skal nedsættes, når det er dokumenteret, at forbruget er væsentligt lavere end antaget af værket, eller det skøn, der er lagt til grund for acontofastsættelse, er forkert.

60. Acontobetaling kan - for at begrænse tabsrisikoen - ske med hyppige opkrævninger hver uge eller hver fjortende dag, under hensyn til størrelsen af kundens aftag

ADRESSE

61. Depositum kan kræves, når der ikke er forretningsmæssige grundlag for at drive butik *[virksomhed]* af en given type fra en given adresse.

62. Varsling på hjemadresse er tilstrækkeligt for at afbryde elforsyningen til fritidshus.

AFBRYDELSE

63. Restance kan ikke søges inddrevet ved afbrydelse eller ved trussel om afbrydelse af leverancen.

64. Fortsatte energileverancer kan altid sikres ved at stille sikkerhed for betaling af fremtidige leverancer.

65. Uenighed om, hvem der hæfter for en restance, kan ikke begrunde afbrydelse.

66. Der bør ikke afbrydes op til weekender, højtider m.v., hvis der ikke *[samtidig]* kan ske hurtig genoplukning.

67. Restance på erhvervsinstallation kan ikke begrunde afbrydelse eller depositum på bopælen.

68. Inddrivelse af restance efter konkurs skal ske ved domstolene.

69. Afbrydelse af forsyningen kan ikke begrundes med restance, der ligger forud for lejemålets indgåelse.

70. Skriftlig meddelelse eller personlig fremmøde på forbrugsstedet er tilstrækkelig varsling af forbrugeren, medmindre forbrugsstedet er ubeboet, og afbrydelse kan forvolde skade og tab.

71. Afdragsordning skal søges etableret før afbrydelse sker.

72. Forbrugeren skal orienteres om, at afbrydelse kan undgås ved at stille sikkerhed.

73. Restance for andre leverancer end elektricitet kan ikke inddrives ved afbrydelse af elforsyningen.

74. Afbrydelse kan kun ske for den installation, for hvilken restancen er opstået og ikke for andre installationer, der benyttes af samme elforbruger.

75. Trussel om afbrydelse af leveringen må ikke ske for at opnå både betaling af restancen og depositum for fremtidigt forbrug.

76. Der må ikke afbrydes for at inddrive tidligere kundes restance *[på samme forbrugssted]*

77. Følgerne af afbrydelse, der er sket i overensstemmelse med vejledende retningslinier for restanceinddrivelse, er forsyningsvirksomheden uvedkommende.

AFDRAGSORDNING

78. Der må ikke stilles krav om deponering af nøgle til bopælen i forbindelse med indgåelse af afdragsordning.

AFTALE

79. Lejelovens § 93, stk. 1, litra a, om "anden pligtige pengeydelse", kan ikke udvides ved aftale i forbindelse med restanceinddrivelse.

80. Individuel leveringsaftale kan kræves underskrevet for at optage forsyning. Andelselskab/ Andelsbolig/ Andelshaver

81. Direkte kundeforhold skal etableres til lejer uden medhæften for udlejer, når boligen har selvstændig stikledning og måler. *[gælder både el og varme]*

82. Andelshavere hæfter ikke for lejere.

ANMELDELSE

83. Regler om depositum, er omfattet af (gamle) elforsyningslovs § 10 om anmeldelse.

84. Interne regler er ikke leveringsbetingelser og ikke omfattet af bestemmelser om anmeldelse, medmindre reglerne gøres gældende over for aftagerne.

85. Forsyningsvirksomheden må ikke afvige indskrænkende fra anmeldt og offentliggjort rykkerprocedure og opkræve særavgift for afbrydelse og tilslutning, *[ny tilslutningsafgift]*

ANSVAR/ ANSVARFRASKRIVELSE/ RISIKO/ FARE/ SKADE

86. Et forsyningselskab er underlagt almindelige erstatningsregler og kan som udgangspunkt ikke fritages for erstatningsansvar og forbrugeren må ikke få den opfattelse, at selskabet kan fralægge sig ansvaret.

87. Tidligere kundes forhold kan ikke begrunde krav om depositum hos ny ejer af en ejendom eller ny kunde på en installation.

88. Tinglyst servitut eller vedtægtsbestemmelse herom, kan ikke begrunde at køber er ansvarlig for tidligere ejers restance for ejendom, medmindre det udtrykkeligt er en forudsætning i forbindelse med en ejendomsoverdragelse.

89. Krav om depositum bør frafalde eller reduceres, når ny ejer godtgør, at særlig økonomisk risiko ikke foreligger, eller at risikoen er mindre end antaget af selskabet.

90. Et elselskab har ikke pligt til at undersøge, om der er fare for mennesker og dyr ved lukning, men hvis selskaberne er vidende om disse forhold, må der ikke lukkes.

91. Selskaberne bør være opmærksomme på særlige problemer omkring liv, helbred og ejendom og undgå at lukke, hvor dette kan give anledning til urimelig fare herfor.

92. I medfør af § 4, stk. 2, i lov om private registre, må oplysninger om restancer og depositumstillelse ikke videregives uden samtykke fra den registrerede.

BETALINGSFRIST

93. Der må ikke opkræves særafgift for afbrydelse og tilslutning ved udløb af betalingsfrist.

94. Forbrugerombudsmanden har anbefalet, at der i betalingsfristen er indeholdt et månedsskifte.

BETALINGSORDNING

95. Der kan ikke kræves depositum, når restancen er betalt, eller der er aftalt betalingsordning, *[med mindre der fortsat er betydelig risiko for fremtidige betalinger]*
Boligforening/ Boligselskab

96. Der kan ikke etableres varmforsyning til en ejendom uden ejers medvirken.
Bopæl/ Boliginstallation

97. Restance vedrørende solgt ejendom, kan ikke inddrives ved strømafbrydelse overfor tidligere ejers eller dennes ægtefælles nye bopæl.

DEBITOR

98. Tab på debitorer er i almindelighed nødvendig omkostning i henhold til (gamle) elforsyningslov § 9, *[samt varmforsyningsloven]*

DEPONERING/ DEPOSITUM/ GARANTI/ SIKKERHEDSSTILLELSE

99. Manglende økonomisk soliditet hos ejeren kan ikke begrunde depositumkrav overfor ejerens ægtefælle eller lejer, *[med selvstændig stik og selvstændig afregning]*

100. Manglende betaling af låneydelse til finansiering af brugeranlæg kan sidestilles med manglende betaling af energileverancen, hvilket indebærer eventuelt krav om depositum og afbrydelse

101. Generelle krav om depositum for alle nye erhvervskunder og bestemte erhvervsgrene og ved overskridelse af betalingsfrist et vist antal gange eller ved restance af given størrelse er urimelige.

102. Der kan stilles generelt krav om depositum ved midlertidige installationer, som nybyggeri, tivolier o.lign.

103. Urime ligt at lukke for leverancen, hvis der stilles depositum

104. Der skal tages sociale hensyn.

105. Regler om depositum er anmeldelsespligtige

106. Der kan kræves depositum for fremtidige leverancer, når kunden skylder for tidligere leverancer.

DOMSTOLENE

107. Det falder uden for energiprisudvalgenes kompetence at bedømme faktiske forhold, der henhører under domstolene, herunder spørgsmålet om,

108. 1) hvorvidt en klager overfor værket har påtaget sig at betale en restance,

109. 2) berettigelsen af et registreret varme forbrug,

110. 3) hvorvidt forbrugsrestancer også kan gøres gældende over for ny ejer,

111. 4) hvorvidt og i hvilket omfang ægtefælle hæfter for restancen,

112. 5) købers indtræder i sælgers forpligtelser ved aftale om overtagelse af ejendom.

113. 6) forudgående rimelig effektiv varsling har funder sted,

114. 7) hvilke priser, der i tilfælde af manglende eller mangelfuld anmeldelse kan anvendes,

115. 8) eventuelt erstatningsansvar,

116. 9) inddrivelse af restancen i tiden efter konkursens afslutning,

117. 10) berettigelsen af krav om tilbagebetaling af beløb, der er opkrævet ud over de priser, der er anmeldt til udvalgets register,

118. 11) købers eventuelle indtræden i sælgerens forpligtelser i forbindelse med virksomheds- eller ejendomsovertagelse,

EJER

119. Tidligere ejers eller kundes forhold kan ikke begrunde krav om sikkerhedsstillelse eller positiv kreditoplysning som betingelse for ellevering til ny ejer eller kunde

120. Ny tilslutningsafgift kan ikke opkræves ved ny ejers overtagelse af bestående installation,

121. Ejer kan ikke pålægges at hæfte for tilgodehavende hos lejer, *[med selvstændig stik og selvstændig afregning]*.

122. Den udlejer, der hæfter for lejers betalinger over for selskabet, fordi han er registreret som kunde, skal på forespørgsel underrettes om lejers restancer i fraflytningssituationer.

123. Skriftlig meddelelse til og personlig fremmøde på forbrugsstedet hos den, der er registreret som forbruger, er almindeligvis tilstrækkeligt til rimelig, effektiv varslings.

124. Tidligere ejers restance kan ikke kræves betalt af ejendomskøber, uanset tinglyst deklaration herom.

125. Hos et værk med et mindre antal forbrugere kan restancer for det foregående år forud for ejerskiftet opkræves hos ny ejer.

126. Der kan ikke etableres varmforsyning til en ejendom uden ejers samtykke.

127. Ny ejer kan kun gøres ansvarlig for tidligere ejers restance, hvis det udtrykkeligt er forudsat i forbindelse med ejendomsoverdragelsen.

EJERSKIFTE

128. Generelt krav om depositum ved ejerskifte i bestemte erhverv for periodevise afregninger er urimeligt.

129. Der kan kræves sikkerhed hos ny forbruger, når der ikke er forretningsmæssigt grundlag for at drive butik *[virksomhed]* af en bestemt type på en given adresse.

ERHVERV/ ERHVERVSDRIVENDE/ ERHVERVSFORBRUGER/ ERHVERVSINSTALLATION/ ERHVERVSKUNDE/ FORRETNING

130. Generelt krav om depositum for alle nye erhvervskunder eller bestemte typer af erhvervsdrivende, og uanset en restances størrelse, er urimeligt

131. Manglende betaling på erhvervsinstallationen kan ikke begrunde depositum for betalinger på boliginstallationen.

FINANCIERINGSORDNING

132. Manglende betaling af låneydelse kan sidestilles med manglende betaling af energileverancen, med eventuelt depositum og afbrydelse af forsyningen til følge.

FORUDBETALING

133. Forsyningen må ikke afbrydes på grund af restance uden forudgående forsøg på at etablere afdragsordning og orientering om, at afbrydelsen kan undgås ved forudbetaling.

GEBYR

134. Gebyrstørrelsen fastsættes ud fra omkostningerne ved de enkelte aktiviteter, der indgår i restanceinddrivelsen.

GENERELLE KRAV/ AUTOMATISK KRAV

135. Andelshavere kan ikke i vedtægterne pålægges generelt at hæfte for tilgodehavende hos lejere.

136. Depositum på boliginstallationen kan ikke automatisk kræves ved restance på erhvervsinstallationen.

137. Generelle krav om depositum var urimelige.

HYPPIGERE AFLÆSNING/ AFREGNING

138. Garantikrav kan bortfalde eller nedsættes væsentligt mod hyppigere aflæsning og hyppigere afregning.

INCASSOPROCEDURE

139. Kunden må betale omkostningerne i forbindelse med en inkassoprocedure.
Inddrivelse

140. Forsyningen overfor ny kunde kan ikke afbrydes for at inddrive tidligere kundes restance.

141. Eventuelle følger af afbrydelse af elforsyningen er selskabet uvedkommende, hvis afbrydelse er foretaget i overensstemmelse med vejledende retningslinier for restanceinddrivelse.

142. Senest i forbindelse med rykkerskrivelse skal aftager meddeles, at restanceinddrivelsen følger nærmere fastlagt procedure, og at beskrivelse heraf kan fås ved henvendelse til selskabet.

143. Restance på en erhvervsinstallation kan ikke søges inddrevet ved afbrydelse på aftagers bopæl

144. Inddrivelse af restancen i tiden efter konkurs afslutning, må ske via domstolene sammen med øvrige kreditorer.

INDSIGELSE/ INDVENDING/ BEGRUNDET TVIVL/ UENIGHED

145. Der må ikke trues med afbrydelse af leverancerne, når der er fremsat ikke ubegrundet indsigelse mod betalingskravet - dog kan der tages hensyn til, om indsigelser er fremsat i rimelig tid.

146. Urimeligt at indsigelse mod elleverandørens ansvarsfraskrivelse skal fremsættes senest 3 måneder efter, afbrydelsen er foretaget.

KOMPETENCE

147. Ellovens urimelighedsbegreb forudsættes administreret på tilsvarende måde som urimelighedsbegrebet i monopollovens § 11.

KREDITOPLYSNING

148. Forholdene, herunder risikoen under tidligere ejer kan ikke begrunde krav om positiv kreditoplysning om nye kunde.

KREDITORER

149. En forsyningsvirksomhed må ikke i kraft af monopolstillingen sikre sig urimelige fordele i forhold til aftagerne eller i forhold til disses øvrige kreditorer.

KØBSAFTALE

150. Den oprindelig ejer af en ejendom kan ikke afkræves betaling for restance på elforbrug opstået, mens køberen, der har misligholdt købsaftalen, har brugt ejendommen.

LEJER/ LEJELOV

151. Lejer må ikke trues med afbrydelse af forsyningen på grund af restance, der ligger forud for lejers overtagelse af lejemålet.

152. Ejeren af en ejendom kan ikke pålægges at hæfte for tilgodehavende hos lejer.

153. Ejers økonomiske forhold kan ikke begrunde krav om depositum overfor lejeren af en ejendom

LUKKESITUATION

154. Selskaberne bør varsle forbrugeren og andre berørte effektivt i restancesituationer og tage rimeligt hensyn til værdier i lukkesituationer.

155. Et værk kan ikke afgøre tvist, ved at true med at lukke for forsyningen. når der foreligger ikke ubegrundet *[begrundet]* indsigelse.

LÅNEARRANGEMEN/ LÅNEYDELSE

156. Etablering af lån overfor nyttilslutninger til betaling af tilslutningsafgift og lån til varmeanlæg - med henblik på hurtigere tilslutning af nye forbrugere - må ikke indebære økonomisk ulempe for eksisterende forbrugere, og det må sandsynliggøres, at tabsrisikoen er mindre end mulig gevinst ved flere og hurtigere tilslutninger indenfor en vis rimelig kort tid

MINDRE FORBRUGERE

157. Retningslinierne er generelt udtryk for minimumsregler, og reglerne sigter navnlig på forholdene overfor de mindre forbrugere.

Nødvendig omkostning

158. Tab på debitorer er i almindelighed en nødvendig omkostning i henhold til (gamle) lovens § 9

ORIENTERING

159. Ved restance skal orienteres om, at afbrydelsen kan undgås ved sikkerhedsstillelse for fremtidigt forbrug.

PANT

160. Betaling for varme kan ikke sikres ved at tinglyse pant i parcellerne i udstykningsområder.

PROCEDURE

161. I forbindelse med udsendelsen af rykkerskrivelse skal det meddeles aftageren, at restanceinddrivelsen følger en nærmere fastlagt procedure, og at nærmere beskrivelse heraf kan fås ved henvendelse til forsyningsselskabet.

162. Kunden må betale omkostningerne i forbindelse med inkassoproceduren

163. Der kan ikke afviges indskrænkende fra en anmeldt og overfor kunderne tilkendegivet rykkerprocedure og opkræves særafgift for afbrydelse og tilslutning [*ny tilslutningsafgift*].

REFUSIONSOPGØRELSE

164. Vedtægter kan indeholde bestemmelse om, at sælger er forpligtet til at sørge for, at eventuel forbrugsrestance bliver medregnet i refusionsopgørelsen.

REGISTER

Elprisudvalget har ikke hjemmel til at stille krav om tilbagebetaling af beløb, der er opkrævet ud over de priser, der var anmeldt til udvalgets register.

REGLER

165. Et selskab kan som udgangspunkt ikke fritages for ansvar i videre omfang, end, hvad følger af almindelige erstatningsregler.

RESTANCE/ RESTANCEGEBYR

166. Der bør kun ske afbrydelse for den installation, for hvilken restancen er opstået og ikke for andre installationer, som benyttes af samme elforbruger.

167. Nye ejer er ikke ansvarlig for tidligere ejers restance.

168. I tilfælde af manglende betaling skal de vejledende retningslinier for forsyningsvirksomheders restanceinddrivelse følges, således, at forsyningen inden afbrydelse giver mulighed for at sikre fortsat leverance ved sikkerhedsstillelse, samt for at afvikle restancen gennem rimelig afdragsordning.

169. Et værk er pligtigt at oplyse om restancer og disses størrelser [*overfor de trediemænd, der kan blive økonomisk berørt af en afbrydelse*]

170. Krav om depositum kan ikke begrundes med, at der har foreligget restance, når denne restance er betalt, eller der er aftalt betalingsordning.

SERVITUT

171. Køber er ikke ansvarlig for tidligere ejers restance for ejendom købt på tvangsauktion for tiden før tvangsauktionen, uanset tinglyst servitut eller vedtægtsbestemmelse herom, og uanset om køber er bekendt med restancen.

SOCIALE FORHOLD

172. Der bør tages hensyn til sociale tilfælde, eventuelt således, at selskabet underretter socialforvaltningen, når selskabet er bekendt hermed.

TAB

173. Garantikrav kan bortfalde eller nedsættes væsentligt mod hyppigere aflæsning eller afregning.

TIDLIGERE AFTAGER/ EJER/ KUNDE

174. Levering af el til en forbrugers bopæl kan ikke betinges af sikkerhed for fremtidigt forbrug, når tidligere uregelmæssigheder med betaling vedrører ægtefællens erhvervsudøvelse.

175. Restance kan ikke søges inddrevet ved afbrydelse af strømmen til tidligere ejers nye forbrugssted, til den bortsolgte ejendom eller til en ejendom, der ejes af den tidligere ejers ægtefælle

176. Der kan ikke hos ny ejer af en ejendom eller ny kunde på en installation kræves sikkerhedsstillelse eller positiv kreditoplysning som betingelse for strømlevering alene på grund af forholdene under tidligere ejer/kunde.

TILSLUTNINGSAFGIFT

177. Genoptagelse af levering af varme kan ikke betinges af betaling af ny tilslutningsafgift.

UAGTSOMHED

178. Der kan i leveringsbetingelserne optages bestemmelse om, at elleverandøren er uden ansvar for følgerne af eventuel afbrydelse af forsyningen, medmindre skaden er forårsaget ved grov uagtsomhed fra leverandørens side.

BEGRUNDELSE

179. Følgende bemærkninger knyttes til de afgørelser, der er nævnt i sagsfremstillingens summariske opstilling over de tidligere energiprisudvalgs praksis:

180. Ad *Adresse*:

181. **A.** Ifølge en konkret afgørelse kan depositum kræves, når der ikke er forretningsmæssige grundlag for at drive *butik* af en given type fra en given adresse.

182. Ejendommen med døgnbutik var overtaget efter ægtefælles konkurs, og forbrugeren blev efter ejerskiftet registreret som ny forbruger med krav om sikkerhed på 12.000 kr., idet der ikke var sket væsentlige ændringer, således at risikoen for manglende betaling kunne antages at være bortfaldet.

183. Afgørelsen vedrørte en døgnbutik, men det afgørende synspunkt, nemlig at aktivitet af en given beskaffenhed ikke rentabelt kan drives fra en given adresse, må kunne gøres gældende overfor *enhver form for virksomhed*, og ikke kun overfor en døgnbutik.

184. **B.** Ifølge en konkret afgørelse er varsling på hjemadresse tilstrækkelig for at afbryde elforsyningen til et fritidshus.

185. Afgørende må være, at underretningen gives på en sådan måde, at der er en sandsynlig sikkerhed for, at meddelelsen når frem til den pågældende forbruger.

186. Ad *Afbrydelse*:

187. **A.** I forbindelse med, at de restanceinddrivelsesregler, som organisationerne havde udarbejdet, i 1982 blev taget til efterretning, tilkendegav Gas- og varmeprisudvalget, at der ikke burde ske afbrydelse op til weekender, højtider m.v., hvis der ikke kan ske *hurtig genoplukning*.

188. Kravet om at der skal kunne ske *hurtig genoplukning* må forstås således: *dels* kan forsyningen *umiddelbart* og uden store større fysiske foranstaltninger genetableres, *dels* er der hos forsyningsvirksomheden i den aktuelle situation den fornødne bemanning tilsted til at foretage genetableringen af forsyningen.

189. Så vidt vides er såvel el- som gas- og varmforsyning fysisk etableret således, at der i løbet af få minutter kan ske både afbrydelse og genåbning, hvis der er umiddelbar adgang til forbrugsstedet, så kravet om *hurtig genoplukning* er formelig alene et spørgsmål om den fornødne bemandings tilstedeværelse.

190. **B.** Ifølge en konkret afgørelse kan restance på erhvervsinstallation ikke begrundes afbrydelse eller depositum på bopælen.

191. Afgørelsen må kunne tages til indtægt for, at restance vedrørende en given kundes ene *forbrugssted* ikke kan begrunde iværksættelse af afbrydelsesproceduren på *samme* kundes *andet* forbrugssted, det være sig privatbeboelse, sommerhus eller andet.

192. Eller sagt på en anden måde: Afbrydelse kan kun ske for den installation, for hvilken restancen er opstået og ikke for andre installationer, der benyttes af samme forbruger, på samme tidspunkt.

193. Dog kan en kunde ikke ved at flytte fra et forbrugssted til et andet forbrugssted *af samme type* unddrage sig iværksættelse af restanseinddrivelsesproceduren.

194. Der vil således kunne afbrydes for en forbrugers nye privatbeboelse, for restance opstået på tidligere privatbeboelse.

195. **C.** Ifølge en konkret afgørelse, kan restance for *andre leverancer* end elektricitet ikke inddrives ved afbrydelse af elforsyningen.

196. Således vil en kommunal forsyningsvirksomhed, der leverer el gas, vand og varme ikke kunne bruge afbrydelse af elforsyningen til at inddrive restance på betaling af eksempelvis gas.

197. Ligeledes vil en forbrugsrestance vedrørende en forenings fællesforbrug ikke kunne inddrives ved afbrydelse af forsyningen til det enkelte medlem (hvis dette ellers er teknisk/ fysisk muligt).

198. **D.** Ifølge en konkret afgørelse må trussel om afbrydelse af leveringen ikke ske for at opnå både betaling af restancen og depositum for fremtidigt forbrug.

199. Afgørelse må forstås således, at hvis der stilles depositum for fremtidige leverancer er afbrydelse udelukket, og den opståede restance må søges inddrevet på anden vis og hvis afbrydelse har fundet sted, kan afbrydelsen opretholdes, indtil det skyldige beløb betales eller der stilles depositum.

200. Når der er stillet depositum eller anden sikkerhed, er der ingen risiko for forsyningsvirksomheden ved at levere.

Ad *Andelsselskab/ Andelsbolig/ Andelshaver* :

201. Direkte kundeforhold skal etableres til lejer uden medhæften for udlejer, når boligen har selvstændig stikledning og måler.

202. Varmeforsyningslovens § 20, stk. 6, fastslår, at hvor det er teknisk muligt, skal betaling efter målt forbrug for varmt vand, damp eller gas (bortset fra naturgas) ske i et direkte kundeforhold mellem forbruger og det kollektive forsyningsanlæg, uanset om forbrugeren er lejer, andelshaver eller ejer.

203. Det skal være teknisk muligt at afbryde for den pågældende aftager, uden at afbrydelsen kommer til at berøre andre aftagere, for at det selvstændige kunde forhold kan etableres.

204. Elforsyningsloven indeholder ikke en tilsvarende bestemmelse om etablering af direkte kundeforhold, hvilket (nok) har naturligt sammenhæng med, at det for elektricitet (i modsætning til fjernvarme) typisk ikke (aldrig) vil være problemer med at etablere forsyningen på en sådan måde, at afbrydelse kan finde sted uden at dette berører andre forbrugere.

205. Men uanset manglende bestemmelse herom i elforsyningsloven må et krav om, at der skal etableres selvstændigt kundeforhold - hvor det er teknisk muligt - også gælde for elforsyning.

206. Ad *Anmeldelse*:

207. I forbindelse med behandlingen af en konkret sag om en elforsyningsvirksomheds regler om depositumstillelse, anførte udvalgets daværende næstformand, at en forsyningsvirksomheds *rent interne regler* (der alene regulerede virksomhedens egne forhold) ikke kunne anses for leveringsbetingelser og ikke være omfattet af elforsyningslovens § 10. Men hvis reglerne blev gjort gældende over for aftagerne, måtte de være omfattet af loven og dermed udvalgets kompetence.

208. Den pågældende forsyningsvirksomhed stillede generelt krav om depositum, såfremt der forelå overskridelse af betalingsfristen 3 gange inden for 2 år med mindst 3 dage, og forudsat, at den enkelte restance udgjorde 4.000 kr., hvilket udvalget fandt urimeligt i henhold til daværende lovs § 10, stk. 4.

209. Den af forsyningsvirksomheden anvendte fremgangsmåde var ikke formuleret i virksomhedens leveringsbetingelser, og således ikke anmeldt til registeret, men blev uagtet dette bedømt af udvalget.

210. Den pågældende interne regel (der var urimelig) burde have været formuleret i leveringsbetingelserne, og ligeledes anmeldt til registeret.

211. Ad *Ansvar/ Ansvarsfraskrivelse/ Risiko/ Fare/ Skade*:

212. I forbindelse med behandlingen af spørgsmålet om ansvarsfraskrivelse i "Elforsynings leveringsbetingelser" (udarbejdet af DFF) tiltrådte elprisudvalget, at en elforsyningsvirksomhed i sine leveringsbetingelser kunne optage bestemmelse om, at eventuelle følger af en afbrydelse af elforsyningen - når afbrydelsen var foretaget i overensstemmelse med de vejledende retningslinier for restanceinddrivelse - var elforsyningsvirksomheden uvedkommende.

213. Leveringsbetingelser med bestemmelse af dette indhold ville altså ikke blive betragtet som urimelig i elforsyningslovens forstand.

214. Ansvarsfritagelsen forudsatte behørig varsling af forbrugeren samt hensyntagen til mulig skade og tab.

215. Dette er bedømmelsen i henhold til elforsyningsloven, men forsyningsvirksomheden vil naturligvis fremdeles være underkastet dansk rets almindelige erstatningsregler, og virksomhedens konkrete handlemåde vil - uanset at handlemåden under de givne forudsætninger ikke er urimelig i elforsyningslovens forstand - kunne bedømmes af de almindelige domstole for så vidt angår spørgsmålet, om der er udvist ansvarspådragende adfærd.

216. Ad **Betalingsordning**:

217. Udgangspunktet er, at der ikke må stilles krav om depositum overfor en forbruger, der har været i restance, hvis restancen er blevet afviklet, eller der er aftalt en betalingsordning.

218. Dog må der altid foretages en konkret vurdering af rimeligheden af en forsyningsvirksomheds eventuelle fortsatte krav om depositum udfra, om der fortsat er en betydelig risiko for de fremtidige betalinger.

219. Ad **Debitor**:

220. Tab på debitorer må i almindelighed betragtes som en nødvendig omkostning, der kan indregnes i energiprisen både for elektricitet og varme.

221. Ad **Deponering/ Depositum/ Garanti/Sikkerhedsstillelse**:

222. **A.** Udgangspunktet er, at det kun er de økonomiske forhold hos den konkrete kunde, der kan tillægges betydning, når det skal vurderes, om det er rimeligt at stille krav om depositum.

223. Manglende økonomisk soliditet hos ejeren (kunden) kan ikke begrunde depositumskrav overfor ejerens ægtefælle, eller lejer med eller uden selvstændigt afregning (kunde-forhold).

224. **B.** Manglende betaling af *låneydelse* til finansiering af brugeranlæg kan ifølge en konkret afgørelse sidestilles med manglende betaling af energileverancen, hvilket kan indebære eventuelt krav om depositum og afbrydelse, men "sanktioner" kan kun iværksættes overfor det forbrugssted, hvor anlægget er installeret.

225. Vedrører *låneydelsen* eksempelvis anlæg installeret i et sommerhus, kan manglende afvikling af *lånet* ikke udløse afbrydelse af forsyningen til privatbeboelsen.

226. Ad **domstolene** :

227. **A.** ad 6): Det falder uden for energiprisudvalgenes kompetence at bedømme faktiske forhold, der henhører under domstolene, herunder om forudgående *effektiv varsling* af forbrugeren har fundet sted.

228. Elprisudvalget har tiltrådt, at leveringsbetingelser, der fastslår, at følgerne af afbrydelse af elforsyningen er forsyningsvirksomheden uvedkommende, ikke er urimelige, under forudsætning af at restanceinddrivelsesreglerne, der blandt andet indeholder regler om varsling, er overholdt.

229. Spørgsmålet, om der i forbindelse med afbrydelse af forsyningen til en ejendom har været tilstrækkelig *effektiv* varsling af forbrugeren opstår, når afbrydelsen af den ene eller den anden grund har medført skade og tab for ejeren.

230. Det falder under domstolenes kompetence at vurdere, om der konkret i forbindelse med afbrydelse af forsyningen til en ejendom er foretaget forudgående rimelig effektiv varsling og om forsyningsvirksomheden eventuelt er erstatningspligtig

231. **B.** ad 7): Det falder uden for energiprisudvalgenes kompetence at bedømme faktiske forhold, der henhører under domstolene, herunder om hvilke priser, der i tilfælde af manglende eller mangelfuld anmeldelse kan anvendes.

232. Elforsyningslovens § 76, stk. 1, fastslår pligt for elforsyningsvirksomheder til at anmelde priser, tariffer og betingelser mv. for ydelser omfattet af bevillingen

233. Tilsvarende indeholder varmforsyningslovens § 21, stk. 1 forpligtelse til - for de af §§ 20 og 20 b omfattede ydelser - at anmelde tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser.

234. Varmeforsyningslovens § 21, stk. 3 fastslår endvidere, at tariffer, omkostningsfordeling og andre betingelser, der ikke er anmeldt, som foreskrevet i stk.1, er *ugyldige*.

235. En tilsvarende bestemmelse om *ugyldighed* var tillige indholdt i den tidligere elforsyningslovs § 10, stk. 3 (lovbek. nr. 632 af 1. juli 1996), mens den nugældende elforsyningslov ikke indeholder en bestemmelse om *ugyldighed* i tilfælde af manglende anmeldelse.

236. En forsyningsvirksomhed kan ikke ved at undlade at anmelde i overensstemmelse med lovbestemmelserne bringe sig uden for Energitilsynets kompetence, men det spørgsmål rejser sig: til hvilke pris/ tarif skal energien afregnes hvis behørig anmeldelse ikke er sket'

237. I en direktørberetning fra 17. december 1984 er omtalt en sag, hvor en elforsyning havde afregnet efter ikke-anmeldte og dermed *ugyldige* priser.

238. Direktoratet havde meddelt at spørgsmålet, om hvilke priser, der i tilfælde af manglende eller mangelfuld anmeldelse kunne anvendes, måtte henvises til domstolene.

239. Konkurrenceankenævnet har i en kendelse fra 13. juni 1991 udtalt, at *ugyldighed* som følge af manglende anmeldelse ikke kan antages i sig selv at medføre at forbrugeren skal være fritaget for at betale for ydelser, der er modtaget inden anmeldelse fandt sted.

240. Nævnet fastslog at de *faktiske omkostninger* i forbindelse med nedtagning af gasmåleren kunne opkræves.

241. Energiklagenævnet har i en afgørelse fra 5. februar 2001 udtalt, at manglende anmeldelse af det omhandlede vilkår ikke bør stille forsyningsvirksomheden bedre end, om anmeldelse var sket.

242. Og tilsvarende skal en forbruger ikke stilles ringere på grund af manglende anmeldelse af priser og leveringsbetingelser, der gøres gældende af forsyningsvirksomheden, som burde have været anmeldt.

243. En forsyningsvirksomhed skal ikke nødvendigvis anmelde nye priser hvert år, hvis virksomheden finder, at ændring ikke skal ske, men er priser, der på et givet tidspunkt er blevet anmeldt, blevet ændret af forsyningsvirksomheden, uden at anmeldelse har fundet sted, er det de oprindeligt anmeldte priser, der vil være gældende indtil ny anmeldelse finder sted.

244. Der er synes ikke at være konflikt mellem, at Konkurrenceankenævnet i kendelsen fra 13. juni 1991 fastslår at *de faktiske omkostninger* kan opkræves, og domstolens kompetence til at vurdere hvilke priser, der skal gælde i tilfælde af manglende anmeldelse.

245. *Faktiske* omkostninger er ikke nødvendigvis *nødvendige* omkostninger, idet konkrete faktiske omkostninger kan vurderes til at være urimeligt høje.

246. Men den endelige bedømmelse af, *hvad* de faktiske udgifter beløber sig til, henhører under domstolene, idet afklaring af en eventuel uenighed, forudsætter en bevisbedømmelse, der ikke har kunnet foretages af eneregiprisudvalgene eller nu af Energitilsynet.

247. ad **Ejer** :

248. En ejer af en ejendom kan ikke pålægges at hæfte for tilgodehavende los en lejer, der har selvstændigt kundeforhold og selvstændig måler.

249. Jf. i denne forbindelse varmforsyningslovens § 20, stk. 6 og den parallelle betragtning for så vidt angår elforsyningsloven, (ad Andelsselskab)

250. Ad **Ejerskifte**:

251. Ifølge en konkret afgørelse kan depositum kræves, når der ikke er forretningsmæssige grundlag for at drive *butik* af en given type fra en given adresse.

252. Ejendommen med døgnbutik var overtaget efter ægtefælles konkurs, og forbrugeren blev efter ejerskiftet registreret som ny forbruger med krav om sikkerhed på 12.000 kr., idet der ikke var sket væsentlige ændringer, så risikoen for manglende betaling kunne antages at være bortfaldet.

253. Afgørelsen vedrørte en døgnbutik, men det afgørende synspunkt, nemlig at aktivitet af den given beskaffenhed ikke rentabelt kan drives fra en given adresse, vil kunne gøres gældende overfor *enhver form for virksomhed*, og ikke kun overfor en døgnbutik.

254. ad ***Erhverv/ Erhvervsdrivende/ Erhvervsforbruger/ Erhvervsinstallation/ Forretning:***

255. Manglende betaling på en erhvervsinstallation kan som udgangspunkt ikke begrunde depositum for betaling på boliginstallation.

256. Er situationen eventuelt den, at et enkeltmandsfirma drives fra en ejendom, der rummer såvel privatbeboelse, som erhvervslokaler, og der ikke er selvstændig måling af forbrug for henholdsvis erhverv og bolig, vil manglende betaling for aftaget energi, der på grund af virksomhedens karakter, må formodes væsentligst at være anvendt til erhvervslokalerne, kunne indebære afbrydelse af energiforsyningen til privatbeboelse, idet det ikke er muligt at afklare, hvor stor en del af den aftagne energi, der vedrører hvilke lokaler.

257. I den skitserede situation kan indgriben fra eksempelvis de sociale myndigheder forhindre en afbrydelse, der ellers ville være berettiget ud fra formodning om erhvervsvirksomhedens store forbrug.

258. Ad ***Indsigelse/ Indvending/ Begrundet tvivl/ Uenighed:***

259. Der må ikke trues med afbrydelse af leverancerne, når der er fremsat ikke ubegrundet indsigelse mod betalingskravet

260. I den sidste ende er det naturligvis domstolene, der må tage stilling til hvor bæredygtig og begrundet indsigelse er, hvis forsyningsvirksomheden ikke umiddelbart vil tage forbrugers indsigelse mod betalingskravet til efterretning.

261. Ad ***Procedure:***

262. Der kan ikke afviges indskrænkende fra en anmeldt og over for kunderne tilkendegivet rykkerprocedure og opkræves særavgift for afbrydelse og tilslutning, dvs. ny tilslutningsafgift

263. Den anmeldte procedure skal følges, og der kan ikke ske ændringer i fremgangsmåden til ugunst for forbrugeren, men de *faktiske* omkostninger, der udløses af den manglende betaling, og som kan henføres til den konkrete forbruger, skal naturligvis udredes af denne forbruger.

264. Ad ***Register:***

Ifølge hidtidig praksis har Elprisudvalget ment at have hjemmel til at stille krav om tilbagebetaling af beløb, der var anmeldt til udvalgets register i tilfælde, hvor et beløb blev vurderet at være opkrævet urimeligt, men efter Energiklagenævnets og Kammeradvokatens opfattelse kan Tilsynet ikke stille krav om tilbagebetaling.

265. Ad ***Restance/ Restancegebyr:***

266. Et værk er forpligtet til at oplyse om restancer og disses størrelse overfor den trediemand, eksempelvis en udlejer eller andre, der kan blive økonomisk berørt af en afbrydelse eller som kan have anden interesse i at blive underrettet.

267. Oplysningerne må gives på forespørgsel eller såfremt, det er indlysende, at trediemand har en legitim interesse i at blive underrettet.